

Mungu ni Mwenye Shauku na Huruma

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: Zab. 103:13, Isa. 49:15, Hos. 11:1-9, Mt. 23:37, 2 Kor. 11:2, 1 Kor. 13:4-8.

Fungu la Kukariri: “Je! Mwanamke aweza kumsahau mtoto wake anyonyaye, hata asimhurumie mwana wa tumbo lake? Naam, hawa waweza kusahau, lakini mimi sitakusahau wewe” (Isaya 49:15).

Mihemko mara nyingi hutazamwa kama kitu kisichofaa na kinachopaswa kuepukwa. Kwa watu wengine, mihemko kwa asili haina mantiki, na hivyo, mwanamume au mwanamke mwema asingeitwa “mwenye mihemko.” Katika falsafa fulani ya kale ya Kiyunani, wazo la mtu “mwenye kufikiri kimantiki,” ambaye (kwa kawaida) haruhusu kutawaliwa na hisia kali au atawalaye hisia zake kwa njia kutokuonesha hisia, anathaminiwa kama mtu bora.

Mihemko isiyodhibitiwa inaweza kuwa tatizo, ndiyo. Hata hivyo, Mungu aliwaumba watu na uwezo wa kuwa na hisia, na Mungu Mwenyewe anaoneshwa katika Maandiko yote kama anayepitia hisia za kina. Ikiwa Mungu anaweza kupata hisia zenye kina sana, kama vile Biblia inavyoonesha mara kwa mara, basi hisia haziwezi kuwa mbaya au zisizo na mantiki—kwa maana Mungu wa Biblia ni mwema kabisa na ana hekima kamilifu.

Kwa kweli, kuna kweli za kuvutia zinazoweza kupatikana kutokana na kutambua kwamba upendo wa Mungu kwetu ni upendo wa kihisia wa kina sana, lakini daima pamoja na tahadhari kwamba ingawa upendo wa Mungu (wa kihisia au vinginevyo) ni mkamilifu, haupaswi kufikiriwa kufanana kihisia kama wanadamu wapatavyo hisia.

**Jifunze somo la juma hili kwa maandalizi ya Sabato ya Januari 25.*

Zaidi ya Upendo wa Mama

Huenda upendo mkubwa zaidi wa kawaida kwa uzoefu wa mwanadamu ni upendo wa mzazi kwa mtoto. Biblia mara nyingi inatumia taswira ya uhusiano wa mzazi na mtoto ili kuelezea huruma za ajabu za Mungu kwa watu, ikisisitiza kwamba huruma ya Mungu ni kubwa zaidi kuliko hata udhihirisho wa kina kabisa na wa kuvutia zaidi wa kibinadamu wa hisia zile zile.

Soma Zaburi 103:13, Isaya 49:15, na Yeremia 31:20. Taswira hizi zinawasilisha nini kuhusu asili na kina cha huruma za Mungu?

Kulingana na maandiko haya, Mungu anahusiana nasi kama watoto Wake wapendwa, akitupenda kama wazazi wema wanavyowapenda watoto wao. Lakini, kama Isaya 49:15 inavyoeleza, hata mama wa kibinadamu anaweza “kumsahau mtoto wake anyonyaye” au “kutomhurumia mwana wa tumbo lake,” lakini Mungu kamwe hawasahau watoto Wake na huruma Zake hazikomi kamwe (Omb. 3:22).

Kwa wazi sana, neno la Kiebrania *raḥam* linalotumiwa kumaanisha huruma hapa na katika maandiko mengine mengi yanavyoeleza upendo mwingi wenye huruma wa Mungu, linaamika kuwa linatokana na neno la Kiebrania linalomaanisha tumbo la uzazi (*raḥam*). Na hivyo, kama wanazuoni walivyoona, huruma ya Mungu ni “upendo wa mama kama wa tumbo la uzazi.” Kwa hakika, ni kubwa zaidi kuliko huruma yoyote ya kibinadamu, hata ile ya mama kwa mtoto wake mchanga.

Kwa mujibu wa Yeremia 31:20, Mungu anawaona watu Wake wa agano kama “mwanawe mpendwa” na “mtoto apendezaye,” licha ya ukweli kwamba mara nyingi walimwasi na kumhuzunisha. Hata hivyo, Mungu anasema, “Moyo wangu unataabika kwa ajili yake” na “bila shaka nitamrehemu.” Neno lililotafsiriwa rehema hapa ni neno linalotumiwa hapo juu kumaanisha huruma ya Mungu (*raḥam*). Zaidi ya hayo, kirai “Moyo Wangu unataabika” kinaweza kutafsiriwa kihalisi kama “Sehemu zangu za ndani zinaunguruma.” Maelezo haya ni lugha ya ndani kabisa ya hisia za Mungu, yakionesha kina cha upendo wenye huruma wa Mungu kwa watu Wake. Hata licha ya kukosa kwao uaminifu, Mungu anaendelea kuwapa watu Wake huruma na rehema nyingi na anafanya hivyo zaidi ya matarajio yote ya kimantiki.

Kwa baadhi yetu, kutambua kwamba huruma za Mungu kwetu ni sawa na ile ya baba au mama mwenye upendo inaleta faraja sana. Hata hivyo, watu wengine wanaweza kusumbuka kwa sababu mzazi au wazazi wao hawakuwa wenye upendo. Ni njia gani nyingine huruma za Mungu zinaweza kufunuliwa kwao?

Upendo Wenye Kuleta Maumivu Makali

Kina kisichopimika cha upendo wenye huruma wa Mungu kwa wanadamu kinadhihirishwa katika kitabu cha Hosea. Mungu alimwamuru nabii Hosea, “‘Enenda ukatwae mke wa uzinzi, na watoto wa uzinzi; kwa maana nchi hii inafanya uzinzi mwingi, kwa kumwacha Bwana.’” Hosea 11 baadaye inaelezea uhusiano wa Mungu na watu Wake, lakini kwa sitiari ya baba mwenye upendo kwa mtoto wake.

Soma Hosea 11:1–9. Taswira katika aya hizi ioneshwa uhalisi wa jinsi Mungu anavyowapenda na kuwajali watu Wake?

Upendo wa Mungu kwa watu Wake unafananishwa na upendo wenye upole wa mzazi kwa mtoto. Maandiko yanatumia taswira ya kumfundisha mtoto mdogo kutembea; mtu kumbeba mtoto wake mpendwa mikononi mwake; kuponya na kutoa riziki; na vinginevyo kuwajali watu wake kwa upole. Maandiko pia yanasema kwamba Mungu “aliwachukua” watu wake kwa haki “‘kama mtu amchukuavyo mwanawe’” (Kum. 1:31). Kwa “mapenzi yake, na huruma zake aliwakomboa” na “akawainua, akawachukua siku zote za kale” (Isa. 63:9).

Kinyume na uaminifu thabiti wa Mungu, watu Wake hawakuwa waaminifu tena na tena, hatimaye wakimsukumia Mungu mbali na kujiletea hukumu juu yao wenyewe na kumhuzunisha sana. Mungu ni mwenye huruma, lakini si pasipo haki. (Kama tutakavyoona katika somo la baadaye, upendo na haki vinaenda pamoja.)

Umewahi kufadhaika sana juu ya kitu kiasi cha tumbo lako kuvurugika? Hiyo ndiyo aina ya taswira inayotumika kuelezea kina cha hisia za Mungu juu ya watu Wake. Taswira ya moyo wa mtu kugeuka na huruma kuamshwa ni lugha ya nahau ya hisia za kina, inayotumiwa na Mungu na wanadamu.

Taswira hii, ya kuamshwa kwa huruma (*kamar*), inatumiwa katika kisa cha wanawake wawili waliokuja mbele ya Sulemani, kila mmoja akidai mtoto yule yule kuwa wake. Sulemani alipoamuru mtoto mchanga akatwe vipande viwili (bila nia ya kumdhuru mtoto), taswira hii ilielezea hisia za mama halisi (1 Fal. 3:26; linganisha na Mwa. 43:30).

Mtu ambaye amewahi kuwa mzazi anajua kile somo hili linachozungumzia. Hakuna upendo mwingine wa kidunia unaoweza kulinganishwa nao. Hili linatusaidiaje kuelewa uhalisi wa upendo wa Mungu kwetu, na ni faraja gani tunaweza na tunapaswa kupata kutokana na ufahamu huu?

Huruma ya Yesu

Katika Agano Jipya, aina ile ile ya taswira kama katika Agano la Kale inatumika kuelezea huruma za Mungu. Paulo anamrejelea Baba kama “Baba wa rehema, Mungu wa faraja yote” (2 Kor. 1:3). Zaidi ya hayo, Paulo anaeleza katika Waefeso 2:4 kwamba Mungu ni “mwingi wa rehema” na huwakomboa wanadamu “kwa mapenzi yake makuu aliyotupenda.”

Katika mifano mbalimbali, Kristo Mwenyewe tena na tena anatumia maneno ya hisia za ndani, hisia inayoleta maumivu makali ili kuelezea huruma za Baba (Mt. 18:27, Lk. 10:33, Lk. 15:20). Na lugha hiyo hiyo inayoelezea huruma ya Mungu katika Agano la Kale na Agano Jipya inatumika pia katika Injili ili kuelezea mwikikio wa Yesu wenye huruma kwa wale walio katika dhiki.

Soma Mathayo 9:36, Mathayo 14:14, Marko 1:41, Marko 6:34 na Luka 7:13. Tazama pia Mathayo 23:37. Aya hizi zinafafanua jinsi Kristo alivyoguswa na taabu ya watu?

Tena na tena katika Injili, Kristo alisemekana kuwaonea huruma watu walio katika taabu au wenye uhitaji. Na hakuhihi huruma tu, Alishughulikia mahitaji ya watu pia.

Na ndiyo, Yesu pia aliombolezea watu Wake. Mtu anaweza kufikiria machozi katika macho ya Kristo anapoutazama mji—“Ni mara ngapi nimetaka kuwakusanya pamoja watoto wako, kama vile kuku avikusanyavyo pamoja vifaranga vyake chini ya mabawa yake, lakini hamkutaka!” (Mt. 23:37). Hapa, tunaona kwamba maombolezo ya Kristo yanalingana kwa karibu na yale yanayoelezewa kuhusu Mungu katika Agano la Kale. Kwa hakika, wanazuoni wengi wa Biblia wanaona kwamba taswira ya ndege anayewatunza watoto wake ni taswira inayotumika kwa uungu tu katika Mashariki ya Karibu ya kale. Hapa, wengi wanaona dokezo la taswira katika Kumbukumbu la Torati 32:11, ya Mungu kama ndege anayezungukazunguka angani, akilinda na kuyatunza makinda yake.

Hakuna mfano mkubwa wa upendo mkuu wenye huruma wa Mungu kwetu kuliko Yesu Mwenyewe—aliyejitoa kwa ajili yetu katika udhihirisho mkuu wa upendo. Hata hivyo, Kristo si tu mfano mkamilifu wa Mungu. Yeye pia ni mfano kamili wa ubinadamu. Maisha yetu yanawezaje kufuata mfano wa maisha ya Kristo, tukizingatia mahitaji muhimu ya wengine, na, hivyo, si tu kuhubiri upendo wa Mungu bali kuuonesha kwa njia zilizo dhahiri?

Mungu Mwenye Wivu

Mungu wa Biblia ni “Mungu mwenye huruma.” Katika Kiebrania, Mungu anaitwa *el rahum* (Kum. 4:31). Neno “*el*” linamaanisha “Mungu,” na *rahum* ni namna tofauti ya mzizi wa huruma (*rahām*). Hata hivyo, Mungu anaitwa si tu Mungu mwenye huruma bali pia Mungu mwenye wivu, *el qana*. Kama vile Kumbukumbu la Torati 4:24 inavyosema, “BWANA, Mungu wenu, ni moto ulao, ni Mungu mwenye wivu [*el qana*]” (Tazama Kum. 4:24, Kum. 6:15, Yos. 24:19, Nah. 1:2.)

1 Wakorintho 13:4 inasema kwamba “upendo hauhusudu.” Basi, inawezaje kuwa kwamba Mungu ni “Mungu mwenye wivu”?

Soma 2 Wakorintho 11:2 na utafakari jinsi ambavyo watu wa Mungu hawakuwa waaminifu Kwake katika masimulizi yote ya Biblia (tazama, kwa mfano, Zab. 78:58). Je, aya hizizinafafanuaaje ufahamu wa “wivu” wa Mungu?

“Wivu” wa Mungu mara nyingi unaeleweka vibaya. Ukimrejelea mtu kama mume au mke mwenye wivu, inaelekea haumaanishi hivyo kama pongezi. Neno wivu mara nyingi huwa na maana hasi katika lugha nyingi. Hata hivyo, katika Biblia, wivu wa Mungu hauna maana mbaya. Ni shauku ya haki ya mume mwenye upendo kwa ajili ya uhusiano wa pekee na mke wake.

Ingawa kuna aina fulani ya wivu iliyo kinyume na upendo (1 Kor. 13:4), kulingana na 2 Wakorintho 11:2 kuna “wivu” mzuri na wa uadilifu. Paulo anauita “wivu wa Mungu” (2 Kor. 11:2). Wivu wa Mungu ni wa pekee na daima ni aina ya wivu wa haki na unaweza kunenwa vyema kama upendo wa Mungu wenye shauku kwa watu Wake.

Shauku ya Mungu (*qana*) kwa watu Wake inatokana na upendo Wake wa kina kwao. Mungu anatamani uhusiano wa pekee na watu Wake; Yeye pekee Yake ndiye awe Mungu wao. Hata hivyo, Mungu mara nyingi anaelezewa kama mpenzi aliyedharauliwa, ambaye upendo Wake haulipiwi (tazama Hosea 1–3, Yer. 2:2, Yer. 3:1–12). Kwa hivyo, “wivu” au “shauku” ya Mungu kamwe haichokozwi, lakini daima huonesha mwitikio kwa kukosa uaminifu na watu waovu. Wivu wa Mungu (au “upendo wenye shauku”) hauna maana mbaya ya wivu wa kibinadamu. Kamwe sio husuda bali daima ni shauku sahihi ya haki kwa ajili ya uhusiano wa pekee na watu Wake na kwa manufaa yao.

Tunawezaje kujifunza kuakisi aina ile ile ya “wivu” mzuri kwa wengine ambao Mungu anaudhihirisha kwetu?

Mwenye Huruma na Shauku

Mungu wa Biblia ni mwenye huruma na mwenye shauku, na hisia hizi za Mungu zimedhihirishwa kwa kiwango cha juu kabisa katika Yesu Kristo. Mungu ni mwenye huruma (linganisha na Isa. 63:9, Ebr. 4:15), anaguswa sana na huzuni za watu Wake (Amu. 10:16, Luka 19:41), na yuko tayari kusikia, kujibu na kufariji (Amu. Isa 49:10, 15; Mat. 9:36; Mt. 14:14).

Soma 1 Wakorintho 13:4–8. Ni kwa njia zipi aya hii inatuita kuakisi upendo wa Mungu wenye huruma na wa ajabu katika mahusiano yetu na wengine?

Tunatamani kuwa katika uhusiano na watu ambao wanadhihirisha aina ya upendo unaoelezwa katika 1 Wakorintho 13:4–8. Lakini ni mara ngapi tunatafuta kuwa watu wa aina hii kwa wengine? Hatuwezi kujifanya wavumilivu na wenye fadhili; hatuwezi kujifanya wenyewe kuwa wasio wenye kuhusudu, wenye majivuno, wasio na adabu au wenye kutafuta mambo yetu wenyewe. Hatuwezi kuwa na upendo ndani yetu wenyewe ambao “huvumilia yote, huamini yote, hutumaini yote, hustahimili yote,” na “haupungui neno” (1 Kor. 13:7, 8). Upendo kama huo unaweza kudhihirishwa katika maisha yetu tu kama tunda la Roho Mtakatifu. Na asifiwe Mungu kwa kuwa Roho Mtakatifu humimina upendo wa Mungu katika mioyo ya wale ambao, kwa imani, wako katika Kristo Yesu (Rum. 5:5).

Kwa neema ya Mungu na uweza wa Roho Mtakatifu, ni kwa njia zipi za kivitendo tunaweza kuitikia na kutafakari, upendo wa Mungu wa hisia ya kina, lakini daima wa haki na kimantiki kabisa? Kwanza, mwitikio pekee unaofaa ni kumwabudu Mungu ambaye ni upendo. Pili, tunapaswa kuitikia upendo wa Mungu kwa kuwaonesha wengine huruma na upendo wenye fadhili. Hatupaswi kufarijiwa tu katika imani yetu ya Kikristo bali tunapaswa kutiwa moyo kuwafariji wengine. Hatimaye, tunapaswa kutambua kwamba hatuwezi kubadili mioyo yetu, lakini ni Mungu pekee anayeweza.

Kwa hiyo, tumwombe Mungu atupe moyo mpya kwa ajili Yake na kwa ajili ya wengine—upendo safi na utakasao unaoinua kilicho chema na kuondoa makapi ndani.

Hebu ombi letu liwe, “Bwana na awaongeze na kuwazidisha katika upendo, ninyi kwa ninyi, na kwa watu wote, . . . apate kuifanya imara mioyo yenu iwe bila lawama katika utakatifu mbele za Mungu, Baba yetu, wakati wa kuja kwake Bwana wetu Yesu pamoja na watakatifu Wake wote” (1 Thes. 3:12, 13).

Kwa nini kuifia nafsi na ubinafsi na upotovu wa mioyo yetu ya asili ndiyo njia pekee ya kudhihirisha aina hii ya upendo? Ni chaguzi zipi tunazoweza kufanya ili kuweza kufa kifo hiki cha nafsi?

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, "The Beatitudes," uk. 6–44, katika *Thoughts From the Mount of Blessing*.

"Wote walio na hisia ya umaskini wa kina wa nafsi zao, wanaohisi kwamba hawana lolote jema ndani yao, wanaweza kupata haki na nguvu kwa kumwalia Yesu. Anasema, 'Njoni kwangu, ninyi nyote msumbukao na wenye kulemewa na mizigo.' Mt. 11:28. Anakualika ubadilishe umaskini wako kwa utajiri wa neema Yake. Hatustahili upendo wa Mungu, lakini Kristo, dhamana yetu, anastahili, na anaweza kwa wingi kuwaokoa wote wanaokuja Kwake. Vyovyote uzoefu wako wa zamani ulivyo, hata kama hali yako ya sasa inakatisha tamaa, ikiwa utamjia Yesu jinsi ulivyo, mdhaifu, mnyonge na kukata tamaa, Mwokozi wetu mwenye huruma atakutana nawe kwa namna nzuri na atakukumbatia kwa mikono Yake ya upendo na kukuvika vazi Lake la haki. Anatuwasilisha kwa Baba tukiwa tumevaa vazi jeupe la tabia Yake mwenyewe. Anasihi mbele za Mungu kwa niaba yetu, akisema: Nimechukua mahali pa mwenye dhambi. Usimtazame mtoto huyu mpotovu, bali niangalie Mimi. Je, Shetani anatetea hoja kwa sauti kubwa dhidi ya nafsi zetu, akishutumumu dhambi na kutudai kama mawindo yake, damu ya Kristo inatutetea kwa nguvu kubwa zaidi."—Ellen G. White, *Thoughts From the Mount of Blessing*, uk. 8, 9.

Maswali ya Kujadili:

① Angalia kile maneno yaliyovuviwa hapo juu yalichosema kuhusu jinsi ambavyo, kutokana na alichofanya Yesu, tunawasilishwa kwa Baba. "Anatuwasilisha kwa Baba tukiwa tumevaa vazi jeupe la tabia Yake mwenyewe." Haidhuru ni jinsi gani tumevunjika moyo kwa sababu ya kasoro na mapungufu yetu, au ni mara ngapi hatuakisi kwa wengine aina ya upendo ambao Mungu anatumiminia, kwa nini ni lazima daima turudi katika habari njema kwamba tumekubaliwa na Baba kwa sababu Yesu "anatuwasilisha kwa Baba tukiwa tumevaa vazi jeupe la tabia Yake mwenyewe"?

② Fikiria jinsi yule mama alivyohisi katika kile kisa cha wanawake wawili waliokuja mbele ya Sulemani wakidai kwamba mtoto yule yule ni mtoto wao. Fikiria tena lugha ya hisia inayoelezwa katika 1 Wafalme 3:26. Hili linasaidiaje kuelewa aina ile ile ya lugha inayotumiwa kuelezea hisia za Mungu kwa watu Wake, katika Hosea 11:8?

③ Katika vitabu vyote vya Injili, tumeona kwamba Yesu mara nyingi aliguswa na mahitaji ya watu. Naye alifanya nini? Alitenda kwa njia ambayo ilishughulikia mahitaji ya watu. Ni njia zipi za kivitendo ambazo wewe kama mtu binafsi, au hata huenda kama darasa, mnaweza kukidhi mahitaji ya wale wanaohitaji kufarijiwa?